

Werkwijze in kaart gebracht

Bedrijfsnetwerk Biologische Schapen- en Geitenzuivel

Melkschapenhouders op excursie in Sardinië.

Foto: Jan Craens

Een belangrijke doelstelling van een bedrijfsnetwerk is het bestaande netwerk versterken en verder uitbouwen. Bij de start van dit Bedrijfsnetwerk Schapen- en Geitenzuivel in maart 2007 was de bestaande structuur in de biologische schapen- en geitenhouderij het uitgangspunt. De Nederlandse Vereniging voor Professionele Melkschapenhouderij (NVPM) en de Vereniging van biologische geitenhouders "De Groene Geit" vormen een stevige basis van de netwerken in beide sectoren.

Versterking van het huidige netwerk is alleen al zichtbaar in de toename van het aantal leden van "De Groene Geit", maar heeft ook zijn uitwerking gehad in de besprekingen rond de melkprijs. In de schapenhouderij is de opzet van een bestaande bedrijfseconomische studieclub gebruikt om tot een kostprijsberekening van biologische en gangbare schapenmelk te komen. Alberta Rollema (schapenhoudster in Dalen) geeft aan dat het door de kostprijsvergelijking duidelijk wordt dat iedereen met hoge kosten zit en dat er structureel zaken moeten veranderen in de schapenhouderij.

Studieclubs

In het Bedrijfsnetwerk Biologische Geitenzuivel draaien drie regionale studieclubs (zuid, midden en noord). Onderwerpen die in de bijeenkomsten aan de orde komen, zijn divers. Een vast stramien van de bijeenkomsten is: een rondje ervaringen en vragen van de afgelopen maanden, resultaten uit onderzoek of een specifiek onderwerp en rondje over

het bedrijf. In de studieclubs zie je een duidelijke honger naar informatie. Met name in de nieuwe studieclubs nam het rondje ervaringen en vragen in de eerste bijeenkomsten het merendeel van de tijd in beslag. Harry van Wenum (biologisch geitenhouder in Stroe) geeft aan dat het vaak lastig is om de juiste informatie te vinden over geitenhouderij in het algemeen en biologische geitenhouderij specifiek. De uitwisseling van ervaringskennis in de studieclub met kennisinput vanuit het project is wat dat betreft ideaal.

Themagroepen

In de themagroepen wordt op een specifiek thema diepgang gezocht. Er is in deze themagroepen een sterke link met onderzoek. Zo zijn de melkschapenhouders die aan het voedingsonderzoek van ASG-WUR meewerken, ook deelnemer van de themagroep Voeding. Daarnaast worden onderzoeksresultaten met de deelnemers van een themagroep besproken voordat ze worden gerapporteerd. Neem

Geitenhouders in de themagroep Weerstand beoordelen de gezondheid van de geiten

Themadag met 15 geitenhouders waarbij de mogelijkheden voor vermarketing van geitenvlees zijn besproken.

bijvoorbeeld het onderzoek naar arbeidsbehoefte, wat naar de themagroep Kostprijs van het bedrijfsnetwerk melkgeiten is teruggekoppeld. De themagroepen parkeren ook onderwerpen voor verder onderzoek bij het onderzoeksproject Biogeit. Zo heeft de themagroep Weerstand van het Bedrijfsnetwerk Melkgeiten een onderzoek naar het gebruik van probiotica bij de opfok van geitenlammeren geïnitieerd. Ervaringen van geitenhouders met probiotica zijn ook weer kortgesloten met schapenhouders. Op het moment werkt de themagroep weerstand aan een typologie van de immuunreactie van de geit. Dit onderwerp werd in 2007 aangedragen door een geitenhouder in studieclub noord. Een discussie vorig jaar in de studieclub midden over arbeid heeft geresulteerd in een onderzoeksrapport over éénmaal daags melken. Ondertussen heeft één geitenhouder deze praktijk al opgepakt.

Excursies

Beide netwerken zijn in het eerste jaar van het project op buitenlandse excursie geweest. De schapenhouders zijn naar Sardinië (Italië) geweest en de geitenhouders zijn naar dé geitenstreek van Frankrijk geweest. De excursies hebben nieuwe ideeën voor de bedrijfsvoering opgeleverd, nieuwe ideeën voor onderzoek (bijvoorbeeld melkgehalten bij melkschapen), maar ook zaken waar we in Nederland alert voor moeten zijn (bijvoorbeeld de invoering van het celgetal voor melkgeiten). Daarnaast levert het inzicht op over de marktpositie van het Nederlandse product in een groter geheel. Het belangrijkste is misschien wel de onderlinge uitwisseling in de bus, bij het ontbijt of onder het genot van een glas... Niet alleen voor kennis en ervaring, maar ook om met collega's op dezelfde golflengte te geraken om zo als sector met één stem te spreken. Voor beide sectoren was het in elk geval een activiteit die voor herha-

ling vatbaar is. Voor de schapenhouders staat Griekenland als melkschapenland al op het verlanglijstje.

Themadagen

Naast bovenstaande activiteiten worden er ook themadagen georganiseerd. In het Bedrijfsnetwerk van Schapenhouders werd dit vorig jaar georganiseerd in combinatie met de ledenvergadering van de NVPM. De kostprijsgegevens van schapenmelk zijn op deze dag besproken. Alle leden, op één schapenhouder na, waren aanwezig. In het Bedrijfsnetwerk Geitenzuivel is er een jaarlijkse themadag in december waarop onderzoeksresultaten worden gepresenteerd. Op initiatief van een biologische geitenhouder was er in mei een themadag over het potentieel van biologisch geitenvlees. Op deze dag zijn de karkassen van een zuiglam, een graslam en een oudere geit uitgesneden. Daarnaast konden de 15 deelnemers aan de themadag verschillende gerechten proeven die waren bereid met geitenvlees.

1 + 1 = 3

Het eerste jaar van het Bedrijfsnetwerk Biologische Schapen- en Geitenzuivel heeft laten zien dat als de verschillende partijen elkaar goed aanvullen en dat het resultaat meer is dan de som van de verschillende partijen. Een belangrijke basis voor beide sectoren is dat het bedrijfsnetwerk heeft bijgedragen aan meer inzicht in de kostprijs, wat voor de geitensector uiteindelijk heeft geresulteerd in een melkprijs op kostprijsniveau. Daarnaast leiden de studieclubs tot een snelle verspreiding van de toepasbare kennis en leidt de samenwerking tussen themagroepen en onderzoek tot een snelle kennisontwikkeling. De korte communicatielijnen tussen de verenigingen, het bedrijfsnetwerk en het onderzoek hebben dit versterkt. Het is nu zaak dit verder te versterken en de activiteiten in de keten verder te verbreden. ■